

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Interpelacija

poslancev dr. Gregorčiča in tovaršev na Njegovo Vzvišenost gospoda ministrskega predsednika kot voditelja ministerstva za notranje posle radi gradbe zvezne ceste med okrajno cesto v baški ter državno cesto v idrijski dolini na Primorskem.

Visoka c. k. vlada je velikodušno podpirala gradbo ceste po baški dolini v Primorju, katera naj bi vezala goriško-gradiško deželo z vojvodino kranjsko čez Petrovobrd. Gradba se bliža na primorski strani svojemu koncu in kmalu se pokažejo vesele posledice dolgo in vroče zaželenje cestne zveze na gospodarskem in obrtnem polju.

Pri tem se bo pa videlo, kakor je o dani priliki poslanec dr. Gregorčič v državnem zboru že opomnil, da baška cesta ne bi smela ločiti se od državne ceste ob soškem mostu pri Tolminu, ampak ob mostu čez Bačo pri vasi enakega imena (v idrijski dolini).

Okrajna cesta, ki pelje od koroške državne ceste v soški dolini čez Sočo v Tolmin in odtod dalje kot baška cesta čez Lubinj, Hum in Podmelec na Knežo in Grahovo, je izpostavljena mnogim nevarnostim radi elementarnih nezgod ter ni varna zveza med soško dolino v Primorju in med gorenjsko planoto.

Progi od državne ceste do Tolmina preti nevarnost po Soči, katera je pred malo leti zapustila strugo pod soškim mostom ter je preplavila pašnike na svojem levem bregu in razrila okrajno cesto. Ista usoda čaka zdaj popravljeno cesto še v večji meri, ako se ne uravna kmalu Sočina struga nad mostom.

Cesta, ki pelje iz Tolmina v Podmelec, je od Lubinja do Huma strma ter v Humu radi tamošnjih nestalnih in ruševih se tal vednim škodam podvržena, tako da promet na tem mestu in na cesti sploh mora počivati popolnoma po cele dneve. Pri vsakem večjem dežju od naša voda zemljo v dolino in po cesti se ne more voziti. Narava je tukaj močnejša nego umetnost, naravnost izključeno je, da bi se tukaj zgradila varna cesta, po kateri bi se moglo voziti ob vsakem vremenu.

Zato je druga zveza med cesto po baški dolini in med državno cesto največjega pomena in nujno potrebna, ako

hoče prva ustrezati svoji veliki nalogi v gospodarskem oziru in za skupne državne koristi.

Tako zvezo zahtevajo sosede občine Grahovo, Pečine in Sv. Lucija že od nekdaj in nujno, ter bi se dala prav lahko napraviti z razmeroma majhnimi stroški po trdnem svetu z majhnim vzdignanjem. Ta zveza bi se dosegla s cesto, ki bi se morala odcepiti od državne ceste v idrijski dolini ob mostu čez Bačo pri vasi enakega imena ter peljati skoz Kluže pri Podmelcu proti Kneži do baške ceste.

Načrti za to cesto so po prizadevanju imenovanih občin že prirejeni; stroški so preudarjeni na 80.000 kron. Okrajni cestni odbor v Tolminu, deželna vlada in vojaško poveljstvo so že privolili, da se uvrsti ta cesta, ki se ima še le zgraditi, med okrajne ceste, in ni dvomiti, da deželni zbor goriški, ki je obrnil svojo pozornost na to cesto, se ne bo obotavljal, da jo pri prvi priliki razglasi za okrajno.

Ker pa sta okrajni cestni odbor tolminski, v čegar okraj spada imenovana cestna zveza, in deželni odbor goriško-gradiški zelo obložena z gradbo okrajnih in občinskih cest, je treba, da visoka c. k. vlada, katera se je velikodušno zavzela za zgradbo ceste po braniški dolini, se enako zavzema tudi za omenjeno popolnitev in potrebno zavarovanje baške ceste. V tem zmislu so bili že vložili prošnje gori navedene občine in cestni odbor tolminski.

Z ozirom na vse to stavijo podpisani na Njegovo Vzvišenost gospoda ministrskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih poslov sledeče vprašanje:

Ali je Njegova Vzvišenost voljna ukazati, da za zgradbo neobhodno potrebne zvezne ceste med okrajno cesto v baški in med državno cesto v idrijski dolini v Primorju, in sicer s Kneže skoz Kluže v Bačo ob baškem potoku, se zagotovi isti odstotni državni prispevek, ki se je dovolil za zgradbo baške ceste, katere nadaljevanje, popolnitev in sklep je cesta Kneža-Bača?

Na Dunaju, 18. aprila 1901.

Dr. Gregorčič,

Biankini, dr. Šusteršič, Berks, Spinčić, Perić, dr. Ferri, Barwinski, Pihuliak, dr.

Dlužanski, dr. Klaič, Pfeifer, dr. Žitnik, dr. Gladyszowski, Pogačnik, Vencal, dr. Stojan, Povše, Žičkar.

Protektorat nadvojvode Franca Ferdinanda.

S korakom nadvojvode Franca Ferdinanda, ki je, kakor že poročano prevzel protektorat t. j. pokroviteljstvo nad katoliškim šolskim društvom za Avstrijo, se peča zdaj obširno skoro vse evropsko časopise in vsi politični in diplomatski krogi. Ali dočim nekateri ne pripisujejo temu koraku posebne važnosti, izražajo drugi nad tem veliko ogorčenje. Med poslednjimi so seveda židoliberalni in pruski krogi ter njihovi somišljeniki. Le-ti so, kakor omenjeno, vložili v tekočem zasedanju državnega zbora interpelacijo proti temu koraku nadvojvode čes, da je protustaven, ker je po ustavi zajamčena v Avstriji svoboda vsim veroizpovedanjem in bi prestolonaslednik ne smel dajati nikake prednosti jedni konfesiji pred drugimi. Katoliško avstrijsko društvo pa je bojno društvo, ki dela propagando v klerikalnem smislu.

Tako židoliberalni in pruski krogi, kateri so prikrivali za temi izjavami vse kaj drugega nego baš strah pred klerikalizmom.

Kake vrste strah je to bil in je še, nam najbolje pojasnijo poročila tem krogom nasprotnih listov, t. j. glasil, ki v Avstriji zastopajo ne le pravo in zvesto avstrijsko marveč tudi krščansko misel.

Ti listi izražajo odkrito veselje nad tem, da je nadvojvoda Franc Ferdinand kot bodoči vladar Avstrije prevzel pokroviteljstvo nad društvom, čegar živahno delovanje je obrnjeno proti oni propagandi, ki pripravlja v naši državi temelj za odpad od vere in cesarja in ki torej izpodkopava obstanek državi.

Ako ima korak nadvojvode v resnici kako politično podlago, nahajala bi se ista v dejstvu, da je nadvojvoda v svojem odgovoru načelnikom omenjenega društva dejal, da smatra delovanje protirimskega gibanja ob enem za gibanje „Proč od Avstrije“ in katero delovanje se ne more nikdar dosti pobijati ter tudi obljubo nadvojvode, da noče biti društvu samo protektor po imenu, marveč tudi z vso delavno silo.

Fanny: „Razgrajala? No! menim da! Zaradi vsake malenkosti! Mislite si vendar, predvčerajšnjim je vprizorila pravi škandal in čisto zaradi ničeve stvari! Jaz sem iz škatlje vzela nje najnovejši klobuk in sem si ga pomerila pred zrcalom.“

Pelka (razburjena): „To imenujete Vi ničevo stvar! A kako za Boga svetega si morete Vi kaj takega predrzniti?“

Fanny (začujena): „Kako naj bi pa vedela, ali mi dobro pristojta ta oblika? Jaz sem si ravno hotela pri svoji modrosti naročiti enak klobuk; kajti h Galimbertovki ne grem, tu treba pregloboko seči v žep.“

Pelka (iz sebe): „Kaaaj? Vi hočete enak klobuk nositi, kakor gospa baronica?“

Fanny (naivno): „Nu, zakaj pa ne? — (Ponašaje se.) Jaz sem hči grajskega vrtnarja Turjaškega.“

Pelka: „Že prav! Že prav! (Izroči jej listek.) Tu, oglasite se pri gospe grofici Suhadolski; a to Vam polagam na

Seveda je ta izjava močno uplivala na protiaustrijske kroge in pruski poslanec Herzog je v državnem zboru radi tega tudi vzkliknil: „Nemci v Avstriji sedaj vemo, česa se nam je nadejati za bodočnost“. V tem vzkliku je seveda izražen ves program vsenemških politikov glede Avstrije, kajti z istim je izrečena že bojazen, da se utegne bližati zadnja ura propagandi za protestantizem in za priklonjenje Avstrije k pruski državi. No nekateri delokovidni politiki hočejo videti v koraku nadvojvodov celotno slaba znamenja za bodoče politično razmerje med našo državo in Nemčijo ter so mnenja, da tiči v tem dejanju usoden sunek v politične načrte nemškega cesarja, s katerimi načrti so bili v čudnem navskrižju interesi Avstrije.

Bodisi temu pa karkoli hoče, priprostemu politiku se mora zdeti popolnoma naravno, da je nadvojvoda Franc Ferdinand prevzel protektorat nad avstrijskim katoliškim šolskim društvom, ki je ob enem tudi prirojotično društvo prve vrste. Saj je prestolonaslednik avstrijski katolik in kaj družega tudi ne more biti. Ali da je jeden avstrijski nadvojvoda ob enem tudi nasprotnik veleizdajskemu, državi nevarnemu gibanju, je pa že celo samo ob sebi umevno. Ako pruski krogi radi tega hrume proti nadvojvodi, s tem pač neprikrito povedo, kaj so hoteli ter da je njihov strah pred „nadvlado klerikalizma“ le prazen strah, a da jih je le strah za njihovo politično nadvlado v naši državi.

Kar se tiče osobito nas avstrijskih Slovanov, nas mora ta pojav vsakako le rapolniti z zadoščenjem, to pa že radi tega, ker moramo kot pravi Avstrijci jednako obsojati prusko protiaustrijsko gibanje, z našega slovanskega stališča pa še posebej, ker je to gibanje obrnjeno v prvi vrsti proti našemu političnemu obstanku.

Sicer menijo neki slovenski listi, da je nemško katoliško šolsko društvo jednako nevarno naši narodnosti kakor zloglasni prusožidovski „Schulverein“ ter da tudi meri na ponemčenje naše mladine.

Kolikor je nam znano, to društvo nikakor ne nastopa v onem sovražnem smislu kakor „Schulverein“, sicer bi mo-

srce, ne pomerjajte si več tujih klobukov!“

Fanny (naklonivši se ošabno): „Adieu!“ (Odide.)

Pelka: „Ne ne! Svet ne more več dolgo stati!“

II. prizor.

Miss Brighton (opravljena po angleški, s klobukom, naočniki, roki v žepih, koraka počasi in napeto proti pisalniku): „Gooday!“

Pelka: „Dober dan! S čem Vam morem postreči? Jaz ne razumem angleščine.“

Miss (se ne gane, govori počasi, naglaša po angleški): „Oure dajati!“

Pelka: „Angleške ure?“

Miss: „Yes“.

Pelka: „V družinah?“

Miss: „Yes“.

Pelka: „Ali na domu?“

Miss: „Yes“.

Pelka (v stran): „Na, pes te plentaj! Če govori toliko tudi z učenci?“

LISTEK.

V posredovalnici.

Burka v enem dejanju. Prosto poslov. E. Kl. OSEBE:

Gospa Pelka, posredovalka. Gospa pl. Steblinska, soproga tovarnarja. Miss Brighton, angleška učiteljica. Mademoiselle Bau-champe, bona. Gospa Melodina, učiteljica glasovira. Gospa Cesarik, frizerka. Fanny Sirkova, cofa. Stanka Melinčeva, sobarica. Lena Zadremal, dekla. Marjanka Šimek, kuharica. Gendra Čizek, vratarica.

(Dejanje se vrši v Gorici v posredovalnici; na desni pisalnik s knjigami in papirji, od spredaj stolica; zraven pisalnika trsna stolica, ob levi steni 4 stolice. V ozadju vrata in okno na ulico.)

I. prizor.

Gospa Pelka (pri pisalniku, Fanny, Stanka, Marjanka, sede na stoli ob steni. Lena trdno spi. Gospa Pelka v priprosti domači obleki, avbico na glavi, svinčnik za ušesom, prebiraje službeno knjižico — pozove): „Fanny Sirkova!“

Fanny (elegantno opravljena, z našopirjenim klobukom, z mufom, belimi rokavicami, vzdignivši se s stola, stopi k pisalniku): „Tu sem! A, če smem prositi, gospica“

Pelka: „Tedad: gospica Fanny!“

Povejte mi zdaj, zakaj ste bila tako malo časa pri baronici Bjeloglavski?“

Fanny (drzno): „Malo časa! Tri mesece pri tej nestrpni baburi, to imenujete Vi malo časa; bi morali enkrat sami poskusiti, potem bi že videli, ali bi Vam bili 4 meseci kratki ali dolgi!“

Pelka (ostro): „Pred vsem Vam priporočam, da malo brzdete svoj jeziček! O čem ste se imeli neki pritoževati pri gospe baronici?“

Fanny: „O vsem!“

Pelka: „S tem ni prav nič povedano!“

Fanny: „Torej v prvi vrsti, da je ravnala z menoj premalo obzirno.“

Pelka (čudeč se): „Saj sem vendar vedno slišala, da se dekletom v tej imenitni hiši prav dobro godi!“

Fanny (zaničljivo): „Dekletom? mogoče, a jaz imam pač pravico, kaj višega zahtevati! (Ošabno.) Jaz sem hči grajskega vrtnarja Turjaškega!“

Pelka: „Saj to je prav lepo; pa morda zahtevate preveč? Ali je gospa baronica mnogo razgrajala?“

ralo biti več slišati o njegovem takem delovanju. Saj o onem prusaškem „Schulvereinu“ v jednomer čujemo, koliko potrosi za raznarodnje naše dece po vseh krajih naše domovine zlasti pa na severnih mejah iste.

Želeti pa bi bilo, da društvo, nad katerim čuje zdaj kot pokrovitelj nadvojvoda Franc Ferdinand, marsikaj ublaži in poravna, kar je zakrivil med nami oni prusožidovski „Schulverein“. Saj ako se ne motim, se nadvojvoda v marsičem posvetuje s svojo plemenito soprogo, ki je ob enem Čehinja in plemenita katoličanka.

K zaključku lahko izrečemo nado, da se vihar, ki ga je provzročil korak nadvojvode, kmalu poleže ter da tudi v državnem zboru radi tega ne bode nobene ovire na delu, kakor so to prorovali nekateri pretirani vsenemški listi. Le-ti so temveč morali zadobiti prepričanje, da v naši Avstriji vendar ni dokaj prostora niti za protiverska, a še manje za protiavtstrijska pustolovstva.

Dopisi.

Iz zahodnih Brd. — Lep uzorec Tumovcev Vam podam. V Kožbani je sedež županstva, pod katero spada tudi Mirnik ob meji beneški z vsemi svojimi podružnicami. V starešinstvo kozbansko je bil izvoljen tudi oče Kostanjevec izza Golegabrda. Zadnje dni marca (29.) bili so povabljeni starešine k občinski seji v Kožbano; došla je cela dvanajstija. K isti seji je bil povabil g. župan tudi preč. g. župnika iz Kožbane zaradi neke cerkvene zadeve. Komaj pa se je vsedel g. župnik k seji, že sliši, da ga Kostanjevec napada. In zakaj? — Trdil je starešina, da g. župnik nima pravice ne vabljen, niti vabljen udeležiti se občinske seje. Mož pač ne pozna paragrafov dotične deželne postave, po kateri je dovoljeno občinarjem, da se smejo udeležiti javnih obč. sej, ter poslušati, kaj se tam razpravlja. Ali se ne prišteva tudi g. župnik k občinarjem? Ali ni on oskrbnik župnijske cerkve, ki plačuje davek veleposestva? On sam pa plačuje od svojih dohodkov osebni davek, ki je skoraj gotovo petkrat večji, nego davek, ki ga plačuje Kostanjevec od svojega mlina in posestva. Vprašam pa, zakaj je Kostanjevec pripeljal k seji svojega sina, kateri je bil provzročil slaboglasni dopis od beneške meje v „Soči“ in „Primorcu“? G. župan je skušal potolažiti razburjenega Kostanjevca, rekši, da je on sam povabil g. župnika k seji; toda Kostanjevec se ni dal potolažiti, ampak se je znesel nad g. županom, očitajoč mu, da pod Golobrdom nimajo še krajne nazidne table. G. župan Blažič mu pojasni uzrok, rekši, da krajna nazidna tabla, ki je došla, ima veliko pomoto, ker je ime Golobrd popačeno v laško „Colabrida“; treba torej počakati, da se pomota popravi. Na to se zopet zadere Kostanjevec v g. župnika rekši, da je on kriv, da je

(Proti Miss obrnjena): Koliko zahtevate za vsako uro?“

Miss: „Dve goldinar!“

Pelka: „A na domu vendar ceneje?“

Miss (po daljšem premišljanju): „Yes“.

Pelka (nepotrpežljivo): „Torej koliko?“

Miss: „Een goldinar!“

Pelka: „Za nekoliko dni lahko poprašate; potrudim se, da Vam najdem imenitnih hiš!“

Miss (flegmatično): „Yes“.

Pelka (ker se Miss ne gane z mesta): „Ali želite še kaj drugega?“

Miss (zategnjeno): „Nooo!“

Pelka: „Tedad mi je čast....“

Miss: „Good-bye!“ (Odhaja prav počasi.)

Pelka: „Bog ima pač različne čudake na hrani! Ta Miss je gotovo metlo požrla za zajutrek! (Zdihuje.) Da bi bila le tudi jaz zajutrkovala! Tu pribaja že zopet nekdo! (Dalje prih.)

občinska blagajna prazna, ker on ovira plese. Pri teh napadih se je vedel Kostanjevec podobno človeku, ki je preveč sesal vinskega alkohola; kajti upil je nenavadno močno, zvižal se na vse strani in razbijal po mizi. Vsled tega je neki starašina predlagal, naj se seja odloži. — Čudno je, da se Slovenec od beneške meje proti takim možem, ki stavijo ovire irredenti, takó nedostojno vede! — Skoro gotovo, da ni oče Kostanjevec tega izvršil iz svojega prepričanja, ker ga poznamo kot mirnega človeka; najbrže da ga je kak Tumovec nadražil. Priporočamo, da v prihodnje ne posluša takih ljudij! —

Neobhodno potrebno je, da vsi Slovenci ob beneški meji skupaj držé, ter se zjedinjeni proti irredenti boré, kajti nevarnost za obmejne Slovence je silno velika, ker postavlja „Lega“ že šolske lahonske mreže med briske Slovence. Torej edinstvo bodi Brice trdna vez!

Briski.

Iz Škrbine, 14. aprila. Prečitavši dopis v „Soči“ z dne 22. aprila št. 48. sem vskliknil: „O ubogi Volek Obadov, gotovo ima kolesca v neredu, ker ne loči pravo od nepravega, revež ima našega g. župana v želodecu!“ Temu pritrjuje označen dopis, kakor tudi dopisa v „Soči“ št. 38. in 41. Toliki izbruhi sramotenja s klampini in drugimi pridevki na našega župana zamore bruhati le podla, neumna, porednjaška duša.

G. dopisnik, le počasi, da si ne pomomite rožičkov! Vedite, da vašo pisavo obsoja vsak poštenjak, ter ne mislite, da ste normalen, ako vam „Soča“ tiska takšne dopise. „Soči“ vstrezate, ko sramotite poštenje ljudi, a lovorjeverga venca ne dobite pri tacem nepoštenem delu.

Moral bi se naš Volek vendar spominjati naklonjenosti in dobrot.

Recite, da je pregrešno pavšalno sramotenje poštenih ljudi in predstojnikov, ako pa mislite, da naš župan krivično deluje, pritožite se pri kompetentni oblasti, a ne vlačiti ga po časopisju, ker je v obče znano, da je naš župan poštenjak in mož na pravem mestu, saj je tudi od presv. cesarja odlikovan za zasluge. Čudno, odkar je odlikovan, spravila se je klika porednjakov na našega gosp. župana! Menda iz nevoščljivosti ali kaj?

Konečno svetujem našemu Voleku, da naj opusti vsako sramotenje našega župana, naj ne blati poštenih časopisov in duhovnov, ter naj skuša postati pameten mož, saj pamet je boljša kot — „Sočin“ žamet. Ščrbine.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek in sredo ter v petek je zopet zborovala poslanska zbornica. Prvi predmet, ki je stal na dnevnem redu, je bila pristojbina zakonska novela. Pa predno je prišlo do razprave o tem predmetu, poteklo je vsakrat več ur zgubljenega časa. Vsenemci, socijalni demokratje in drugi taki nemirni življi skrbeli so za to in sicer z raznimi neumestnim vprašanji do predsedstva, da je prišlo do najburnejših in najostudnejših prizorov med poslanci. Psovke, s katerimi so se ti olikani in učeni možje obkladali, bile so tako ostudne, tako prostaške, da se človek začuden mora vprašati: so ti ljudje zares cvet človeške družbe, ki jih je poslala v državni zastop, da zagovarjajo tam njene želje in zahteve? Ali kako pač more biti še le ono prebivalstvo, ako je njega cvet tako grd in smrhljiv!

Značilno je, da sta postali v zadnjem času posebna predmeta, na katera sikajo ti ljudje svoj strup, katoliška cerkev in pa naša država sama. Posebno odkar je prevzel naš prestolonaslednik protektorat nad nemškim kat. šolskim društvom, ki ima nalogo boriti se proti „Proč od Rimal“ gibanju in s tem ob enem tudi proti gibanju proč od Avstrije, so postali Vsenemci kar besni. — Da jim socijalni demokratje pri tem delu radi pomagajo, to je jako umljivo, ker so ti ljudje, povsod tam, kjer gre za razdiranje. Tako je stavil socijalno-demokratski poslanec Pernerstorfer v sredo

nujni predlog, da se § 64. kaz. zakona (razžaljenje članov cesarske hiše) prekliče. Ta predlog je vzbudil več ur trajajočo burno razpravo, na kar je bil predlog odklonjen z veliko večino glasov. Zanj so glasovali le Schönererijanci in socijalni demokratje. Kot glavna govornika o predlogu sta bila pro: baron Morsey in contra češki socijalni demokrat Malik.

V večerajni seji poslanske zbornice je stavil Klofač nujni predlog, da se izvoli odsek 37 članov za proučenje preostrega nastopanja častnikov proti moštvo. Predlog je bil odklonjen. Zbornica se je posvetovala potem o pristojbinski zakonski noveli ter so bili sprejeti §§ 3. in 4., na to se je posvetovanje o tem predmetu odložilo na prihodnjo sejo. Ministerski predsednik dr. Koerber je predložil zbornici vladno predlogo glede zgradenja kanalov in regulacije raznih rek. Stroški za ta dela bi znašali okoli 750 milijonov kron.

Železniški odsek državnega zbora.

Dne 23. t. m. je imel železniški odsek pod predsedstvom barona Schwegla svojo sejo, katere se je udeležil tudi železniški minister Wittek. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o železnicah čez Ture, Karavanke in skozi Bohinj.

Minister Wittek je naznanil predlogi o vodnih cestah in raznih železnicah nižje vrste. V imenu Poljakov je dr. Kolischer naglašal, da se železnice ne bodo obrestovale pač pa pospeševale gospodarski razvoj, za to bodo tudi Poljaki glasovali za predlogo pod pogojem, da se zgrade nekatere železnice tudi v Galiciji.

Na seji je dr. Šusteršič razpravljal zgodovino druge železniške zveze s Trstom in omenjal nekaterih zadev glede železnic lokalno kranjskega pomena. Minister je povdarjal, da bodo udeleženci pri obhodih za bohinjsko železnico lahko izražali svoje želje in zahteve.

V četrtek je ta odsek končal svoje posvetovanje o paragrafi 1—7 investicijske vladne predloge, v kateri je v prvi vrsti zapopadena druga železniška zveza med Trstom in notranjimi deželami t. j. železnica čez Ture, Karavanke in Bohinj ter sprejel vse te paragrafe kakor jih je predložila vlada.

Madjari o avstrijskih Slovanih.

Kako podlo sodijo naši nasprotniki o političnem gibanju avstrijskih Slovanov, o tem nas zopet pouči nek glas v madjarskem listu „Pesti Hirlap“ govoreč o novinarskih shodih avstrijskih Slovanov. Dočim mora vsak pošten človek priznati, da se borimo avstrijski Slovani jedino le za svoj narodni obstanek, kateri izpodkopavajo na vse kriplje naše zemlje lačni politični sovražniki ter da ne segamo nikdar po narodni posesti koga drugega, — pa piše madjarski list o naših borbah med drugim takole: „Pod slovansko vzajemnostjo si zamoremo misliti vse možno kar je proti varnosti države in dinastije, da lenosi znak zakonitosti. Kaka vzajemnost pa naj obstoji med dalmatinskimi Hrvati in galiskimi Rusini in Poljaki? Ali kaki kulturni interesi ali jezikovna vprašanja vežejo katoliške Čeha in grško-iztočne Srbe, katerih jedni pišejo latinico, drugi cirilico? Z jedne strani severni Slovani: Čehi, Slovaki, Poljaki in Rusini, z druge pa Jugoslavnici: Hrvatje, Srbi in Slovenci, ki spadajo v sedmero različnih pokrajin in nimajo med seboj drugega skupnega, nego rimsko-katoliško vero“. Na zaključku pravi ta madjarski list: „Za politično nezrelost smatramo, da vlada dopušča to politično zvezo vseh avstroogerskih Slovanov, ki ima državnemu zistemu nevarne cilje. Ogerska vlada naj bi se združila z avstrijsko, da iztira slovanske agitatorje, kajti najti se mora pomoč proti temu antimonarhističnemu gibanju, ki gre dalje, nego se sme v interesu miru trpeti“. Seveda borbo za naš narodni obstanek smatra madjarska kleveta za državno nevarno, — a madjarsko košutovstvo in nemško ter italijansko irredento pa za državno koristno rovanje. Taki so ti naši ljubi prijatelji.

Nova ustava v Srbiji.

Srbija je dobila novo ustavo. V kraljevem konaku v Belemgradu je bil dne 19. t. m. slavnosten zbor, katerega se je udeležilo kakih 800 izbranih državljanov, ministrov, častnikov, državnih poslancev in cerkvenih dostojanstnikov iz cele Srbije. Pred državnim aktom je bila velika cerkvena slovesnost v katedrali, katere se je udeležil kralj Aleksander v sijajni generalski uniformi. Na zboru je kralj pozdravil navzoče ter dejal, da s tem, da daje narodu novo ustavo, izpolnjuje svojo leta 1894 v proklamaciji storjeno obljubo. S to ustavo hoče zagotoviti narodu varstvo vseh njegovih dr-

žavljskih pravic, ki pripomorejo narodu še le do pravega napredka. Na to je bila proklamacija prečitana in kralj jo je podpisal. Isto uro so se vršile po vsej Srbiji velike slavnosti, na katerih se je izražalo zadovoljstvo nad kraljevim činom. Narod se je zahvaljeval kralju v neštetilnih pismih in brzojavkah na tem koraku.

Macedonija.

Minuli teden 17. t. m. se je vršil v Sredu v Bolgariji macedonski kongres, katerega se je udeležilo kakih sto članov macedonskega odbora. Predsednikom je bil izvoljen Stojan Mihajlovski, pesnik in bivši poslanec, zdaj učitelj v Ruščuku. V novem odboru je od šest članov troje učiteljev, en lekarnar, en odvetnik, en socijalist. Seja je bila mirna. Mihajlovski je izjavil, da se hoče macedonski odbor prizadevati, da pribori simpatij cele Evrope za svoje delo, ker Macedonci da niso elementi nereda, marveč da hočejo na solidni podlagi doseči rešitev macedonskega vprašanja, ki zapopada v sebi najplemenitejše zahteve bolgarskega naroda, namreč osvobojenje izpod nekulturnega jarma turškega nasilstva.

Vojna v južni Afriki.

Angleži so storili baje zadnji obupni korak, da premagajo Bure; pomnožili so svojo armado za 30.000 mož pešcev in 100 konjenikov, katere so nabavili v svojih avstralskih kolonijah. Toda baš s to novo armado so si Angleži, kakor poročajo veščaki, več škodovali, kakor pa koristili, kajti vsi ti vojaki so divji neizvežbani ljudje, ki se morajo še le vežbati. Takorekoč med bojem in bodo le za oviro pri vojnih operacijah. Burom je ta korak Angležke še le prav dobrodošel, ker bodo znali izborni izkoristiti zmešnjavo, ki jo bode delale te neizvežbane angležke čete. Angleži imajo zdaj v južni Afriki vsega skupaj 250.000 mož, a resnično rabiti jih morejo le kakih 80—100.000, ki so pa silno raztreseni po vsem bojišču.

Vrhovni poveljnik Kitchener je pričel proti Burom novo akcijo, katere se udeležujejo vsi razpoložljivi generali; na vseh koncih in krajih se skušajo koncentrirati vojne sile zlasti v bližini glavnih burskih taborov. Središče angleških operacij se nahaja na severju Transvaala kjer je burska zvezna operacija s Kapom. Pri vsem tem ponovnem gibanju Angležev pa so Buri jako hladni in jih prav nič ne vznemirja.

Zato pa je tem živahneje angležsko časopisje. To poroča na dolgo in široko, kako Buri obupavajo in Angleži zmagujejo ter plenijo Burom živež in streljivo.

Na severu Transvaala je zbranih 12.000 Burov, največ jih ima Dewet.

Angležki listi so raznesli lažljivo vest, katero pa, kakor navadno vse, zopet preklicujejo, da je soproga burskega vrhovnega poveljnika Bothe prišla k Kitchenerju prosit za mir ter da je vsled tega upanje da bode vojne kmalu konec.

Buri so popolnoma nasprotnega mišljenja in iz bližine Krügerjeve prihaja vest, da je angležka vojska v obupnem položaju.

Domače in razne novice.

Častno občanstvo. Občinsko starašinstvo v Brji je v svoji seji dne 22. t. m. imenovalo preblagorodnega gospoda dr. Petra Laharnarja c. kr. vladnega svetnika v Črnovicah v Bukovini, prej okrajnega glavarja v Sežani, svojim častnim občanom.

Imenovanja na pošti. — Imenovani so poštними vežbenci gg. Gustav Radda in Alfonz Sacchi za Trst in Adolf Savelli in Peter de Zuccato za Gorico.

Za „Šolski dom“ je dobil denarničar: G. Andrej Boltar, kavarnar pri „Fortuni“ 2. K.; Križnič Anton posestnik v Kanalu, letnine 10 K.

Upravišтво je prejelo: „Podkuknik“ 20 K. Hvala!

Deželni tajnik Alojzij Petterin je dne 22. t. m. stopil v službo.

Deželni tehnični urad. — Deželni odbor bo predlagal deželnemu zboru ustanovo deželnega tehničnega urada.

Vipavska železnica se bo gradila po tistem načrtu, ki je bil sprejet in potrjen pri zadnjem političnem obhodu. Res je, da dve občini sta vložili še zadnji čas prošnjo na vladarja, da bi šla železnica tako, kakor je bila s prva merjena (Bilje, Ustje); ali prošnja je ostala brez uspeha. Sedanji načrt se ne premeni.

Ceste na Tolminskem. V seji dne 23. aprila na sv. Jurij je stavil deželni poslanec dr. Gregorčič interpelacijo na ministra notranjih zadev radi cestne zveze med baško in idrijsko dolino po cesti, ki bi šla s Kneže skoz Kluže v Bačo ob potoku enakega imena. Nade-

jamo se, da interpelacija, katero smo prinesli doslovno na prvem mestu, ne ostane brez uspeha in da se izpolni vroča in opravičena želja, katero goji tamošnje ljudstvo že od nekdaj.

„Soča“ in kazenska pravda proti A. Gabrščeku. Dani izid kazenske pravde proti A. Gabr. lastniku „Soče“ po volji, kdo bi se temu čudil! Zato pa razumi vsak lahko, zakaj bruhla njegov list „Soča“ zdaj ogenj in žveplo proti vsim onim, ki so v tej pravdi proti A. Gabrščeku zanj neugodno pričali, četudi so morali to hoté ali nehoté pod prisego storiti. V tem svojem bruhanju pa nakopičuje „Soča“ toliko laži, da jej že njeni najboljši privrženci ne morejo več verovati ter jo zaradi tega odkritosrčno pomilujejo. Jedna izmed takih lažij, ki se da prav otipati z rokami, je tudi ona, ko pravi „Soča“, da je dr. Gregorčič pri obravnavi rekel, da zaradi tega ni že prej tožil Gabrščeka radi grožnje s klofutami, „ker ni vedel, da je tako žaljen kaznjivo in ker se za klobuto dobi le 5 gld. globe“. No, če misli — „Soča“, da olajša s takimi lažmi in s takim bruhanjem skrbi svojemu lastniku in mu njena pisava vedri v teh neprijetnih trenutkih obraz, potem naj le nadaljuje v tem tiru in naj si vsaj s tem hladi svojo — jezico!

„Soča“ in priče v kazenski obravnavi proti Andreju Gabrščeku. Čujte, čujte! To je strašno! To je nečuveno! Skoro vse priče na kazenski obravnavi proti A. Gabrščeku pričale so pred sodnijo — krivo in bi zaslužile, da bi one sedele na zatožni klopi, a ne A. Gabršček. Tako je n. pr. pričal Janko Hočev var trikrat stal v tej zadevi pred sodniki, a vsakokrat je govoril — drugače! In res! Prvič je stal pred preiskovalnim sodnikom in tam je sam narokoval svojo izpoved; drugič je stal pred sodniki, ko se je vršila proti A. Gabrščeku prva obravnavna v Gorici in tam je odgovarjal na vprašanja predsednika obravnave, katera se niso nanašala semtertje na momente navedene v izpovedi, katero je narekoval pred preiskovalnim sodnikom in tretjič je odgovarjal pri obravnavi v Trstu predsedniku tamošnje obravnave tudina vprašanje: kak o vsoko je vzdignil Gabršček stolico proti njemu. O tem vpašanju pa, kako visoko da je vzdignil Gabršček proti njemu stolico, je pričal prvokrat in jedinkrat v Trstu, ker mu tega vprašanja noben sodnik prej stavil ni. — Zato je pričal Janko Hočev var govoril pred vsakim sodnikom drugače. Ali ni to strašno? Kako pa „Soča“ in obtoženec A. Gabršček? Najprej glede povzdignjenja stolice. „Soča“ piše, da je Gabršček stolico le stresel z levo roko, Gabršček pa je povedal predsedniku tržaške obravnave, da jo je vzdignil — 4—5 centimetrov visoko. Dalje piše „Soča“: „Na razpologo so priče, ki potrdé, da je Hočev var mirno dalje čital svoj časopis na oni strani mize, da ni zapazil niti toliko, kolikor je Gab. res stresel stol z levo roko.“ — Torej da ni Gabršček stolice „le z levo roko stresel“, to je pripoznal sam pri obravnavi pred sodniki, ko je rekel, da jo je vzdignil 4—5 centimetrov visoko. In zakaj jo je vzdignil „4—5 centimetrov“ visoko proti priči Hočev varju? Morebiti za to, ker je Hočev var „svoj časopis mirno čital“? O ne! Gabršček je pri obravnavi pred sodniki drugače rekel. Rekel je namreč: „za to, ker ga je Hočev var pri tisti priliki hudo razžalil“. S čem pa naj bi bil Hočev var Gabrščka „hudo razžalil“? — Morda s tem, ker je „svoj časopis mirno čital“? Pa še nekaj. Gabršček je povedal pred predsednikom goriške obravnave, da je profesor Ivančič, ki se je nahajal takrat tudi v Čitalnici, ko je Gabršček stolico vzdignil, zavpil: „Tukaj ni mesto za to da bi se prepirali, ako se hočete prepirati, pojdite na Rojce!“

Za prepir pa treba najmanj dveh oseb. Če se je pa pričal Janko Hočev var z Gabrščekom prepiral, kako je to mogoče, povejte ljudje božji, da bi bil istodobno tudi „svoj časopis mirno čital“? Kdor kaj takega zamore umeti in zraven še to gorostasno „kunšt“ na papir spraviti, ta zna pač — več ko hruške peči! Ali ni za — počit'?!

Kakor pričal Hočev varja sumnič „Soča“ tudi druge priče, da so nekako neresnično pričale proti A. Gabrščeku. Ako pa je „Soča“ in oni, ki te reči vanjo pišejo, o tem prepričana in ima za to utemeljenih dokazov, potem naj ti ljudje vložijo pri državnem pravdnistvu ovadbe zaradi krivega pričanja, kajti kdor proti svojemu bližnjemu krivo priča, ta zasluži da se ga kaznuje najostreje. Torej le na delo, da pride že skoro jedenkrat resnica na dan!

Kakó se jezé! V predzadnjem našem listu smo stvarno in mirno spregovorili nekoliko besedi o računskem zaključku „goriške ljudske posojilnice“,

navajajoč in primerjajoč števila iz predloženega računa. Ker ne more „Soča“ utajiti neuspeha „Goriške ljudske posojilnice“ v minulemu letu, neuspeha, kateri razvidi vsakdo lahko iz onih števil, katere je ravnateljstvo samo moralo predložiti, besni in rohni po stari navadi ter upije: „Kaj to „Gorici“ mari? Klerikalcem naš zavod nič mari ni i. t. d.“ Tako piše oni list, ki izliva vse svoj srd, vso svojo notranjo gnjilobo in ves svoj zeleni zolč na naše zavode redno in vedno ne da bi mu dali ne mi ne zavodi najmanjšega povoda v to. No, gospoda, ako vam je tako psovanje v potrebo, da si ohladite z njim svojo jezo radi neuspehov v vaših zavodih, postrezite se; čim močneje boste zabavljali, tem prej vas bode konec. Odločno moramo pa protestovati proti gorostasni trditvi, da je občni zbor sam za-se najvišja instanca, ki dá nekim članom več, drugim manj, kakor mu kaže, sploh ki dela, kar hoče. Občni zbor je najvišji čuvaj društvenih pravil in ne sme proti tem nikdar postopati, inace so njegovi sklepi neveljavni. Paragraf 14. društvenih pravil pa se glasi: Od čistega dobička prideva se rezervnemu zalogu najmanj 10%, dokler ne doseže 10.000 gld.; 5% čistega dobička dobi ravnateljstvo, **ostanek** se razdeli med društvenike po razmerju njih do konca listega leta, za katero se vrši račun polno vplačanih opravičnih deležev. Sicer pa ni res, da nimamo našega denarja v vaših zavodih; nasprotno je res, da ga imamo še mnogo, deloma odpovedanega, deloma takega, ki se bode odpovedal. Ako ste res tako bogati v denarju, kakor v zabavljanju in širokoustenju, onda izplačajte nam takoj naše svote, potem naj delijo ostalim posojilničarjem kruh gospodje dr. Tuma, A. Kopač in prof. Seidl, kakor jim drago. Najprej izplačajte, kar nam gre, potem gospodarite s svojim, kakor hočete.

Kako si skušajo pomagati! „Sočin“ urednik g. Ivan Kavčič se ponuja sedaj po toči svojemu gospodarju za pričo in objavlja v svojem listu, da je pripravljen s prisego potrditi, da je videl pri izrednem občnem zboru „goriške ljudske posojilnice“ v drugi polovici predlanskega leta tudi gospoda, katerega ni bilo tam, nasprotno pa da ni videl več Šempascev. ki so naredili živ zid, ko je šel dr. Gregorčič od zborovanja.

Zmedenost in zloba. — Znani „kronjurist“ od „trgovske obrtne zadruge“ skrupal je nova pravila za imenovani zavod, katerih ni pa do sedaj klepetava „Soča“ niti z besedico omenila, dasi poroča inace na dolgo in široko o najmanjši stvarici, ki jej je v prilog. Ta molk je bil prepomenljiv, da ne bi bil vsakdo, kdor naše razmere pozna, takoj slutil, zakaj „Soča“ molči. In res, ko smo dobili nova pravila v roko, nismo vedeli, bi se li smijali gorostasni bedariji, ki je v njih, ali bi se jezili nad drznostjo in nečuveno samovoljo, kako mislijo gospodje ravnatelji „trgovske-obrtne zadruge“ izplačavati deleže neljubim osebam. Čujte in strmite! Po novih pravilih bi smela sedmorica mogoče zadolženih členov ravnateljstva kar dekretirati, ta ali oni je nasprotnik zadruge, torej dobi namesto svojega denarja in svojih deležev — figo, pač pa je zavezan z vsem svojim imetjem za eventualne izgube, ki bi jih njihova nezmožnost lahko povzročila.

Gospodom prede! Bliza se čas, ko bo treba izplačati lepo število deležev; a pomagati si hočejo z novim paragrafom, da ne plačajo nasprotnikom niti belica. Ta objava je razburila vse sloje našega prebivalstva, ki imajo aktivne deleže v zadrugi. To vedo gospodje okoli „Soče“ dobro, zato so skrpali zmedeno in zlobno notico ter jo objavili v svojem listu z nadpisom: „Klerikalna besnost proti „trgovsko-obrtni zadrugi“, v kateri tajijo vse in pobijajo, kar je le količjak mogoče. Pravijo med drugim tudi, da vsako društvo ima pravico one člane izbacniti, ki izpodkopavajo zavodu dobro ime in kredit, čemur ni nikdo oporekal, molči pa povsem, da gospodje nočejo le takih udov izbacniti, a mpa k tudi njihove deleže **konfiscirati**. Večina udov, ki nima pasivnih deležev, bi bila vesela, ako bi je iz zadruge bacnili, toda uplačan denar naj dá do gospodje nazaj! To jim pa ne diši, temuč pravdajo se raje, nego bi vrnili članom ono, kar jim gre. — Sicer pa bodedo imeli v kratkem priliko, da govorimo več o tej nečuveni nameri. —

Brutalen napad. K notici, katero smo priobčili v zadnji številki „Gorice“ pod tem naslovom, nas prosi g. Uria, da sprejmemo sledeči popravek: Gospod Uria pravi namreč, da se ni udeležil prepira, ki je nastal blizu Fojana med nekaterimi delavci in cvetličarjem g. barona Bianchija in pa med nekim furlanskim župa-

nom. Sicer pa ni bilo tudi v naši notici kaj takega rečeno. Našo vest bi imeli le v toliko popraviti, da g. Uria ni prišel s furlanskim županom v istem času na cesto pri Zagradu ter tam z njim pričakal gori omenjene delavce in cvetličarja, marveč, kakor trdi g. Uria, prišel je on na cesto se-le, ko je začul na železniškem peronu prepir, ki se je unel na cesti in je tam spoznal svojega znanca furlanskega župana. Prišel pa je, tako pravi g. Uria, na cesto, ko je bilo prepira že konec in ko so se delavci in cvetličar g. barona Bianchija že odpeljali.

„Soča“ nekdanj in sedaj. Spominjamo se še prav dobro, kako je „Soča“ še pred par leti udarila na veliki boben ob vsaki priliki, ako so Italijani kakorkoli nastopali krivično proti Slovincem. Taka poročila je „Soča“ tedaj ozalšala s pojavi najsvetjerega ogroženja nad italijansko krutostjo in surovostjo. Kako pa sedaj? V svoji torkovi številki poroča o pretepu v Furlaniji, ko so Lahoni grdo pretepali nič žalega jim hoteče Slovence kar na javni cesti. To poročilo pa je tako — plehko in mehko, da se mora človek kar čuditi. Tu pravi: „Naše poročilo, ako je resnično, gre posebno proti Uriji in proti Šempeterskemu županu katera bi bila **baje** v glavnem provzročila napada. Stvar pride pred sodnijo in tačas se izve resnica.“ Tako prijenljivo še pred par leti ni pisala „Soča“. Tedaj ni bilo v njenih poročilih nobenih „bi bila“ in „baje“ in nobenih dvomov o resničnosti svojih poročil, kar se tiče italijanskih napadov na Slovence in tedaj „Soča“ tudi ni čakala na resnico, ki se ima izkazati še le pred sodnijo, marveč izrekla je svojo oistro sodbo že pred sodnijo. Ali se je „Sočin“ lastnik tako hudo spremenil nasproti goriškemu Lahonom, odkar se je skregal s svojimi rojaki? No na svetu je vse mogoče in to spremembo opazujemo že dlje časa in jo obžalujemo. Seveda zdaj je nasproti svojim sorjakom tako brezobziren kakor je bil prej proti sovražnikom našega naroda, kar kaže posebno slučaj v Skopeni.

Radovedni smo le, kako bi poročal o pretepu v Furlaniji „Il Friuli Orientale“ ako bi še živel. Sodeč po njegovem poročilu o kranjskih romarjih na sv. Goru, najbrže drugače nego „Soča“; kajti v „Friulijevem“ poročilu o romarjih ni bilo nijedne psovke in zafrkacije na iste in na ljubljanske škofa, v „Sočinem“ poročilu pa jih je mrgolelo.

Ali zdaj vedo naši čitatelji, kje je podružnica irredente?

„Soča“ gre zares — dol.

Shod na Vrhovlju v Brdih. — Pod tem naslovom je prinesla „Soča“ v 48. št. dopisič, v katerem zabavlja proti nekemu „debelemu“ podžupnu iz Kožbane, češ da se je napil na katoliški podlagi. Vprašam g. dopisnika, mu je mari on plačal za pijačo ali kak drugi „tunc“, ali je morda šel lizat in šeskat v kako tumasto-liberalno hišo, kakor je to storila „odlična“ napredna družba, ki se je pozno v noči napilši se duhovniškega vina, opotekajoč vračala domov. G. dopisnik, oziroma g. poročevalec naj bi pometal pred svojim pragom, in ne raznašal vsake malenkosti. Tudi je pomilovati uredništvo „Soče“, da se spušča na tako nižino, mora biti res suša.

Tridnevni kurz za knjigovodstvo in poslovanje raiffeizenskih posojilnic skliče „Centralna Posojilnica“ v Gorici prve dni prihodnjega meseca. Predaval bode teoretično in praktično g. Premrou, vodja „Centralne Posojilnice“. Gospodje, ki se mislijo udeležiti tega kurza, naj se prijavijo **do konca tega meseca** pismeno ali osebno „Centralni Posojilnici“. Podrobnejši podatki se dajo pozneje, ko bode gotovo število udeležencev prijavljeno.

Tatvina in beg. — Neki Makso Strauss iz Koroškega, bivši natakarski pomočnik pri „Ogerski kroni“ je vkradel Francetu Bavčarju, natakarju istotam iz kovčeka 10 K in eno srebrno tobačnico ki je vredna 32 K. Istotako je ukradel tudi kuharici Neži Ambrož 5 K 20 vin. in potem je zbežal.

Nesreča. Katarina vdova Krmec stara 55 let in Ana vdova Gabršček stara 37 let obedve od sv. Ivana pri Trstu sta se peljali v četrtek zjutraj na obisk sestre Katarine Krmec, ki stanuje v neki vasi blizu Divače. Ko sta se proti večeru vračali na vozu proti domu, zadel je voznik blizu Divače ob velik kamen, ki je ležal na cesti, tako močno, da je voznik padel vsled močnega sunka z voza na tla. Pri tej priči pa se je konj splašil ter dirjal z ženskama na vozu naprej. Dospevši na nek močan ovinek se voz prevrne in z njega sta padli obe ženski. Konj je potem dirjal z vozom dalje, mej potom pa se je voz od sunkov ves razsul ter porazgubil. Nazad-

nje se je tudi konj ves obnemogel zgrudil v neki jarek pri cesti. Voznik, ko je padel z voza, je zadel z glavo ob obcestni kamen in se je hudo poškodoval, pri vsem tem pa je imel še toliko moči, da je zlezal do neke bližnje hiše ter prosil ljudi pomoči. Ti in pa še nekateri drugi z divaške postaje, ki so mej tem zvedeli o nesreči, so se podali k nesrečnim ženskam ter jih prenesli na divaško postajo, odkoder so jih odvedli v Trst ter jih potem iz tržaškega južnega kolodvora prenesli na nosilkah v bolnišnico. Obedve ženski sta jako hudo in nevarno poškodovani, padli sta namreč tako nesrečno, da sta si obedve zlomili desni roki in jedna tudi levo nogo. Tudi po obrazu sta bili hudo poškodovani.

Deželno pomožno društvo rudečega križa za Goriško-Gradiščansko, je razposlalo sledeči Poziv: Zavezno vodstvo avstrijske družbe rudečega križa je obračalo do sedaj svojo pozornost le na priprave za slučaj vojske, a njegovo mirovno delovanje je ostajalo v ozadij.

Ker so zadele posamezne kraje, mesta in celo večje pokrajine hude nesreče, kakor potresi, požari, povodnji i. t. d., namerava zavezno vodstvo razširiti sedaj svoje delovanje v mirnem času kolikor mogoče tako, da mu ne bode samo mogoče ponuditi v slučajih potrebe svojo roko v prid po nesrečah prizade-tim, temveč tudi tako, da bode moglo pri posameznih nezgodah vedno dejanski pomagati.

Da pa bode prinašalo to delovanje v mirnem času zaželjeno korist, morajo se izvršiti različne priprave, kakor:

- 1). Ustanovitev primerne oddelke če le mogoče vze izvežbanih bolniških strežnikov (po načinu požarnih bramb).
- 2). Te strežnike treba izuriti v njihovem poslu.
- 3). Nakup potrebnih prenašalnih priprav, kakor nosil na kolesih, lahkih voz i. t. d.
- 4). Priprave za prireditev v deželi navadnih voz za prevažanje bolnikov.
- 5). Rešilni zaboji z najpotrebnejšo opravo za prvo pomoč.
- 6). Bivališča za osamljenje in lečenje bolnikov, ki imajo nalezljive bolezni i. t. d.

Društveno vodstvo je razpravljalo v svoji seji dné 17. maja lanskega leta, kako naj bi se pričelo z delovanjem v mirnem času, ter sklenilo, da nakupi dva zdravstvena voza z nosili ter jih prepusti municipiju na razpologo.

Tudi ambulančna voza, ki sta bila kupljena za slučaj vojske, moreta se odstopiti v nujnih slučajih (izvzemši nalezljive bolezni) občini v porabo.

Da se ustreže želji zaveznega vodstva ter preskrbi, kar je naštetu pod točkami 1—6, treba denarnih sredstev.

Velečastiti zavezni zbor dné 20. maja lanskega leta je dovolil deželni in ženskim pomožnim društvom rudečega križa v to svrhu za poskušnjo ter za dobo 1 leta 10% njihovih dejanskih dohodkov, od katerih pa se imajo odbiti društveni izdatki ter 30 = odstotni letni donesek k osrednjemu zalogu, kar znaša za letos le 56 kron.

Radi tega so se opozorila deželna pomožna društva, naj bi pobirala prostovoljne darove.

V tem pa je došlo do sporazumljenja med c. kr. ministerstvom notranjih poslov in avstrijsko družbo rudečega križa glede podpiranja civilnih državnih zdravstvenih oblastev po avstrijskem društvu rudečega križa ob času izvanrednih nezgod in epidemij.

Društveno predsedništvo je naznailo to zadevo letošnjemu rednemu občemu zboru dné 24. februarja ter zaprosilo dovoljenje, da bi smelo pričeti z nujno potrebnim pobiranjem prostovoljnih doneskov. To dovoljenje, se je jednoglasno podelilo.

Častiti someščane in sodruštveniki!

Pokažite tudi pri tej priliki, kakor vedno, svoje srce, vdeležite se s kakoršnim koli doneskom tega nabiranja, vsaj se gre za sveto, človekoljubno napravo, ki je gotovo vredna najzdatnejše podpore!

Ročinj. Vkradeno pošto blagajno glej predzadnji „Pr. L.“ našel je nek (kmet v soboto zjutraj blizu Soče pod Doblarjem. Bila je skoraj nepoškodovana, le nekaj ulomljena, manjkalo pa ni ničesa. Pa kaj so hoteli reveži — tatovi samo s poštnimi znamkami, ker v kasi še vinarja ni bilo!

Občinske volitve v Ljubljani so se vršile v tem tednu. Izvoljeni so vsi kandidatje narodno-napredne stranke v II. in I. razredu brez vsakega boja, v III. razredu pa so le socialni demokratje hoteli poskusiti nekoliko svojo srečo.

Urednik Mandić je stal 23. t. m. pred porodniki radi razžaljenja časti. Sodni dvor ga je oprostil, ker je bila stvar zastarela. Zagovornik dr. Gregorin in toženec sta govorila izključno slovenski.

ZAHVALA.

Za srčno sočutje med boleznijo in ob smrti svoje preljubljene soproge gospe

Jožefe Pintar roj. Fiegl,

ki se mi je tem tužnim povodom izkazalo od vseh sorodnikov, prijateljev in znancev, od blizu in daleč, izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Iskreno se posebej zahvaljujem za mnogobrojno in dično spremstvo prečastiti duhovščini, spoštovanemu g. nadučitelju in gospej učiteljici s šolsko mladino, vrlim pevcem za ginjačo petje v cerkvi in ob grobu, in vsem drugim spremljevalcem blage pokojnice k zadnjemu počitku.

Bog povrni vsem!

V Oslavlju (Pezma), dne 25. aprila 1901.

Anton Pintar,
soprog.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67,
prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Zahvala.

O priliki nenadomestne izgube našega preljubljenega soproga, oziroma očeta

Josipa Pečenko

izrekamo tem potom tužnim srcem za izkazana odkritosrčna sočutja in sožalja svojo najsrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvaljujemo prečastito duhovščino, gg. župana in starašine, sorodnike, prijatelje in sploh vse udeležence mnogobrojnega spreveda, kateri so prišli od daleč in blizu, da so skazali ranjkemu zadnjo čast. Bog plati!

V Rihembergu, 25. aprila 1901.

Žalujoča rodbina.

Razpis dražbe.

Podpisano županstvo razpisuje ponovljeno zmanjševalno dražbo za zgradbo nove občinske hiše v Dornbergu. Sklicna cena je 10,034 kron 43 stot.

Dražba se bode vršila v nedeljo dne 28. aprila t. l. ob 3. uri pop. v občinski pisarnici v Dornbergu.

Načrti ter gradbeni pogoji so razgrnjeni na ogled v občinski pisarnici v Dornbergu. Varščine je treba položiti 5 od sto.

Županstvo v Dornbergu,
22. aprila 1901.

Župan:
BERCE.

Josip Valentinčič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruh navadni in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pogrnjene“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. gg. rojaki v mestu in na deželi.

Knjiga „Naši narodni grehi“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotlaču g. Likarju. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjkati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako živeti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanje volitve poobmejnih slovenskih pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še narodnega pouka. Zatorej Slovenci, ne izogibajte se tej prekorniti knjigi in naročite si jo! Cena knjigi je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanje“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesa, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. šte. 23,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Blag. gosp. **Gabrijel Piccoli,** dvorni založnik Nj. Svetosti papeža Leona XIII. v Ljubljani.

Podpisane si usoja naznaniti Vašemu Blagorodju, da je doposlana tinktura za želodec rabila z dobrim vspehom pri želodčnem ter črevesnem kataru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli,

Ljubljana.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odl. spoštovanjem Monjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,

župnik.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotlačih Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Tiskovine za prošnje v dosego
brezobrestnih posojil
vinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna.“

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge
izvrstne in trpežne škropilnice proti
peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji škropileca.

Cena je zelo nizka.

Sprejemlje v popravo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za šveplanje sodov iz cinkane železa, pripravo za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanjem pri tečenju iz soda (kan), mehove za šveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovode itd. itd.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathrciner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).

